

Han, hun og hen – *Den Danske Ordbog* opdateres med nye ord, nye faste udtryk og ny brug af pronominer

Den 29. juni opdateres *Den Danske Ordbog*. 292 ord tilføjes til ordbogen, 12 faste udtryk og 392 eksisterende opslag er blevet redigeret. Blandt de nye ord og udtryk er fx *dataetik*, *pommes*, *rodbehandle*, *spurgt* og *udekat*. Nye i ordbogen er også de kønsneutrale pronominer (stedord) *hen* og *hens*, og pronominerne *de*, *dem* og *deres* har fået tilføjet nye betydninger der illustrerer at de kan benyttes om én person.

Kønsneutrale pronominer er nu så udbredte i dansk at de har fundet vej til *Den Danske Ordbog*. Den nye måde at bruge pronominer på vidner om at der er opstået nye måder at tale om os selv og hinanden på – specifikt det at kunne omtale og tiltale mennesker uden at fokusere på deres køn.

Eksempler på kønsneutrale pronominer i brug:

- “Den dag, jeg møder dem, har de en plysset gul- og sortstribet trøje på, men der er også dage, hvor de går i kjole” Politiken 16. november 2024
- “Hen bor p.t. i Hongkong, men er født i Aarhus og har baggrund i begge kulturer. Identitet og seksualitet er et gennemgående tema i hens virke” Bogmarkedet.dk 22. marts 2021

Sprog udvikler sig hele tiden, nye ord opstår, gamle ord ændrer betydning eller får nye betydninger efter hvad der er brug for i samfundet. For 30 år siden havde vi ikke ord som *tastaturkriger* og *tyngdedyne*, og ordet *brødkrumme* fik først betydningen ’entydig angivelse af hvor man aktuelt befinder sig i en hjemmeside- eller dokumentstruktur (..)’ i 2005. De ord opstod i dansk fordi sprogsamfundet havde brug for dem, og det samme gælder for ordene *hen* og *hens* samt de nye betydninger af *de*, *dem* og *deres*.

Det er vigtigt at pointere at vi tilføjer nye betydninger af pronominerne *de*, *dem* og *deres* til ordbogen – vi ændrer ikke de eksisterende betydninger. Ordene betyder således fortsat det de altid har gjort. Og som med alle andre ord i *Den Danske Ordbog* er det helt frivilligt om man ønsker at bruge disse sproglige nydannelser. Til gengæld er det nu muligt at slå dem op.

Ental, flertal, sprog og logik

Det kan måske være nærliggende at tænke at det er ulogisk at en flertalsform som *de* også kan bruges til at omtale en person i ental. Men sprog udvikler sig ikke altid på logiske måder, og det er faktisk ikke

sjældent i nært beslægtede sprog at referere til personer i ental med et pronomen der i udgangspunktet indikerer flertal: I engelsk gik entalsformen *thou* ('du') af mode i løbet af 1600-tallet og blev erstattet af flertalsformen *you* ('I') som også fortsat blev brugt i ental ('du'). Og i engelsk har ordbøger registreret brug af *they* ('de'), *them* ('dem') og *their* ('deres') for en enkelt person af uspecificeret køn siden 1450 ([Oxford English Dictionary](#), betydning I.2.b.).

Vi kender det i øvrigt også fra den høflige brug af *De*, *Dem* og *Deres* i dansk som vi fortsat bruger til at referere til en enkelt kongelig person – bare tænk på tiltalen "Deres Kongelige Højhed". Endelig kan pronomenet *man* siges at være et eksempel på det modsatte, nemlig et pronomen i ental der kan referere til mere end én person, fx i sætninger som "man samles hver onsdag ved middagstid" og "man vedtog at protestere over ordningen" (eksemplerne er taget fra *Grammatik over det Danske Sprog* (2011) s. 557).

Med tilføjelsen af kønsneutrale pronominer følger *Den Danske Ordbog* i hælene på de nordiske søsterordbøger, idet *hen* allerede findes i både [Svensk Ordbok](#) og [Det Norske Akademis Ordbok](#). Desuden har Dansk Sprognævnets nyordsordbog, [Nye Ord i Dansk](#), også for nylig optaget både [hen](#) og den nye betydning af [de](#).

"*Den Danske Ordbog* er en ordbog for alle dansktalende, men dansk er ikke ens for alle. Nogle gange sker der sprogudviklinger som man ikke har i sit eget personlige sprog – og måske aldrig får. En ordbog som *Den Danske Ordbog* skal give indblik ikke kun i ens eget sprog, men også i andres, og beskrivelsen af de kønsneutrale pronominer vil nok for mange være et eksempel på netop dét," udtaler Karen Skovgaard-Petersen, direktør for Det Danske Sprog- og Litteraturselskab.

Kontakt

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Christians Brygge 1, 1219 København K

- Seniorredaktør Lars Trap-Jensen, ltj@dsl.dk, tlf.: 28 93 79 05
- Redaktør Ida Flörke, if@dsl.dk, tlf.: 22 66 71 57
- Projektleder Laurids Kristian Fahl, lkf@dsl.dk, tlf.: 25 85 15 25

Om Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Læs mere om Det Danske Sprog- og Litteraturselskab på [dsl.dk](#).

- Direktør Karen Skovgaard-Petersen, ksp@dsl.dk, tlf.: 29 62 46 95

Fakta om opdateringen

Den Danske Ordbog redigeres af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og opdateres to gange om året. Opdateringen i juni 2026 indeholder:

- 292 nye opslagsord
- 12 nye faste udtryk
- 34 nye betydninger
- 358 ændringer i eksisterende opslagsord

Eksempler

Nye opslagsord

udekat, BMO, donorfar, work-life-balance, pommes, whistleblowerordning, klimasvin, her kommer jeg-attitude, rebozo, manosfære, tastaturkriger, startkomma, dataetik, retstrik

Nye faste udtryk

spurgt, reproduktivt arbejde, elastik i metermål, få finger, gå over stregen, tage prisen, udlægge teksten, kolde kontanter

Nye betydninger

storkonflikt ('omfattende international konflikt'), *trold* ('internettrold'), *kreol* ('blandingssprog', 'ørering'), *fød* ('serif på bogstav')

Ændringer i eksisterende opslagsord

mobning

- Før: "vedvarende og ondsindet drilleri, ofte mod et barn, udført af en eller især flere andre personer, ofte børn"
- Nu: "gentagne episoder hvor en person udsættes for krænkende eller nedværdigende behandling som vedkommende ikke kan forsvare sig imod"

Betydningsbeskrivelsen inkluderer ikke længere et særligt fokus på børn.

sutsko

- Før: "hjemmesko"
- Nu: "let sko der har en tynd, blød sål og en overdel af blødt stof e.l., og som er beregnet til indendørs brug"

Betydningsbeskrivelsen er ændret fra et enkelt synonym ("hjemmesko") til en mere udfoldet beskrivelse.

[Se hele listen over ord og udtryk i denne opdatering af *Den Danske Ordbog*.](#)

Illustrationer

hen¹ pronomen

UDTALE ['hɛn]

OPRINDELSE kendt fra 1981 • dannet som en mellemting mellem han og hun, vel under påvirkning af svensk *hen*, formentlig inspireret af finsk *hän*

<https://dsl.dk/presse/billeder/hen-pronomen>

<https://dsl.dk/presse/billeder/ddo-logo>

https://dsl.dk/presse/billeder/dsl_sort.png

https://dsl.dk/presse/billeder/dsl_blaa.png